

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Β' ΤΕΥΧΟΣ 60ον

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1925

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Κύριον άρθρον
'Εξωτερική έβδομάς
'Εσωτερική έβδομάς
Οικονομολογική έβδομάς
Σταύρου 'Ακαδημου
Στεφάνου Σκουλούδη
'Ανταπόκρισις εκ Σόφιας
Πλατωνος Ε. Δρακούλη
Γεωργίου Πογγή
Δημ. Σωτηρίου

Ταγματάρχου Ντέ Σιθρέ
'Επιστολαί—'Αλληλογραφία

Παρατηρήσεις επί της οικονομ. πολιτικής
'Επτά μηνών Πρωθυπουργία
Τὸ Ἑλληνοβουλγαρικὸν ἐπεισόδιον
Τὸ ζήτημα τῆς στέγης
Ἡ ἐργατικὴ πολιτικὴ
Ἡ οικονομικὴ κατάστασις τῶν Δήμων καὶ
Κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδος
Ὁ παγκόσμιος πόλεμος

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δραχ.	150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	,	75
ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικῶς)	£	1
, ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολλάρια	5

'Εξάμνηνοι συνδρομαὶ ἐξωτερικοῦ καὶ τρίμη-
νοι ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαίτερα
συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται δι' ἐπιτα-
γῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀποστο-
λὴν τοῦ φύλλον οἱ κ. κ. συνδρομοὶ παρα-
καλοῦνται ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὴν Διεύ-
θυνσιν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΕΙΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ",

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3.000.000 ΔΡΧ.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ-ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 5.77
Γραφεία Φορτώσεων ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Τηλ. αρ. 2.73

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΓΛΕΥΣΙΝΙ

ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 6.54
Τηλεγραφική Διεύθυνσις
«ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ» ΑΘΗΝΑΣ

Τσιμέντα «Τιτάν» τύπου Πορτλαν (Giment artificiel Portland) άντα-ποκρινόμενα εις τολς αυστηροτέρους επισημούς κανονισμούς των πεπολιτισμένων Κρατών δι' έργα εκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Βέτον armé λιμενικά, πλακοποιία, επιστρώσεις, υποστρώσεις οδών, κατασκευή πλίνθων (τούβλων) και ογκολίθων (αγκωνάρια), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «Κύκλωψ». Ειδική κονία, κατάλληλος διά την παρασκευήν υδραυλικών άμμοκονιαμάτων διά συνήθεις λιθοδομάς ή πλινθοδομάς, αντικαθιστώσα με πλείστα όσα προτερήματα τα άμμοκονιάματα εξ άσβέστου.

Πολύ ταχύτερα πήξις. Άσυγκρίτως μεγαλειότερα άντοχή, όθεν: Ταχύτης έκτελέσεως. Σημαντική ελάττωσις του πάχους των τοίχων, ήτοι: Κέρδος εις χρήσιμον χώρον και οικονομία εις εργατικά και όγκον λιθοδομής.

Συνιστάται ιδιαιτέρως δι' έργα λιμενικά.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφική Διεύθυνσις: «ΟΙΝΟΒΟΤΡΥΣ».

ΕΤΑΙΡΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 10.000.000, —
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΜΕΧΡΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1922 11.616.111. —

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΝΑΠΟΘΗΚΑΙ

Εν Μύλοις (Αθηνών), Έλευσίνι, Καλάμαις, Θεσσαλονίκη, Αχαΐα, Πάρω, Κύμη, Βελίκα, Γαστούνη, Βραχατίω, Λευκάδι, Σάμω, Αλιβερίω, Μαριοπούλω (Αττικής).

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Οίνοι: Λευκοί, Ήρυθροί, Γλυκοί, Μοσχάτοι.
Οίνοπνευμα Καθαρόν διά ποτοποιία και μετουσιωμένον φωτισμόν και θερμανσιν.

Οίνοι εις Φιάλας: Επιτραπέζιοι, τονωτικοί, θρεπτικοί.
Βερμούτ (εκ φυσικού Μοσχάτου).

Αποστάγμα Οίνου: Μεγάλη παρακαταθήκη παλαιών απ σταγμάτων οίνου, παραγωγής του εν Μύλοις Αποσταγματοποιείου.

Κονιάκ άρίστης ποιότητος εκ παλαιού αποστάγματος.

ΕΤΟΣ Β.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1925

ΤΕΥΧΟΣ 60ον

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝ. ΜΑΛΛΟΣΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

13--11--1925

Από των σελίδων της «Νέας Έποχής» επεχειρήθη ήδη εις έν έν των τελευταίων αυτής τευχών ή εξέτασις των πολιτικών και επιστημονικών ζητημάτων, τα όποια συνδέονται με την αναδρομικώς καθιερωθεΐσαν ποιήν της άγχόνης. Έπηκολούθησε δε τότε όμόφωνος σχεδόν ή διαμαρτυρία του αντιβενιζελικού τύπου διά την βάρβαρον, άπάνθρωπον και αντισυνταγματικήν ταύτην διάταξιν την παρεντεθείσαν έν τη Έλληνική νομοθεσία.

Έν τούτοις παρά την διαμαρτυρίαν εκείνην και παρά την σημειωθείσαν εξέγερσιν του επιστημονικού κόσμου, άπειλείται και πάλιν ήδη επί τη εύκαιρία νέας κατά των καταχραστών δίκης ή εφαρμογή του φονικού νόμου. Άπειλείται τούτέστι και παρασκευάζεται ή έκτέλεσις πράξεως όμής και κτηνώδους βίας, έστερημένης πάσης νομιμότητος, ξένης προς πάσαν ιδέαν Δικαιοσύνης και μελλούσης ασφαλώς, όχι να πλήξη το έγκλημα αλλά να εξαγριώση και να έκβαλχεύση την λαϊκήν ψυχήν.

Πρέπει να όμολογήσωμεν ότι μέχρι τούδε ή αντίδρασις κατά της πράξεως ταύτης δεν υπήρξεν όσον όφειλεν έντονος ούτε έξεδηλώθη γενική έν μέρους της

κοινωνικής εκείνης τάξεως, ή όποία βαρύνεται με την υποχρέωσιν να χρησιμεύη ως οδηγός των λαϊκών μαζών.

Αλλά λαός έν τω μέσω του όποιου άποτολμώνται υπό την γενικήν σχεδόν άνοχήν τοιούτου είδους άγριότητες, ύβρίζουσαι και κατασχύνουσαι τον πολιτισμόν, ασφαλώς δεν εΐνε προωρισμένος ούτε να ζήση έλεύθερος ούτε να διεκδικήση μίαν τιμίαν θέσιν εις τας σελίδας της Ιστορίας.

Αισθανόμεθα διά τούτο το καθήκον ν' άπευθυνθώμεν άπαξ έτι προς τους πολιτικούς ήγέτας και τον τύπον και προς αυτούς άκόμη τους κρατούντας διά να ζητήσωμεν την άμεσον κατάργησιν της φονικής και άποτροπαίας διατάξεως. Και διά να ζητήσωμεν επίσης, έν όνόματι του άνθρωπισμού και έν όνόματι της χριστιανισύν, ης όπως μη άποτολμηθής ούτε άπαξ ή εφαρμογή αυτής, ή όποία δι' άποτελέσει ύβριν διά τον πολιτισμόν και την ήμερότητα του τόπου αυτού, άνεπανόρθωτον διασυρμόν της κρατικής Δικαιοσύνης και στίγμα άνεξίλέωτον διά το μέλλον.

W.

νισεν ο κ. Πάγκαλος, αναμένω ενίσχυσιν του έργου μου, διότι αὐταὶ ἀποτελοῦν τὴν ὑγιὰ μερίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὑπ' αὐτῆς χαραχθεῖσαν πολιτικὴν γραμμὴν πρὸς πλήρη ἀποκατάστασιν ὁμαλοῦ πολιτικοῦ βίου ἐν τῇ Χώρᾳ καὶ πρὸς καθοδήγησιν τοῦ ἔθνους εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου. Πρὸς τοῦτο θὰ παραμεινωμένως «καύσταις», ἀποφεύγοντες πᾶσαν ἀνάμειξιν εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον θὰ διεξαγάγωμεν ἐντὸς τῶν νομίμων τοῦ Πολιτεύματος ὁρίων. Ἡ στάσις μας ὅμως αὕτη, προσέθεσε, θὰ ἐξαγερθῇ ἐκ τῆς εἰλικρινοῦς πολιτείας τῶν κομμάτων. Ἐὰν ἀντιληφθῶμεν ὅτιθὰ εἴρουν τὴν Χώραν εἰς νέας ἀνωμαλίας, τότε θὰ ἡγηθῶμεν ἰδίων συνδυασμῶν μετὰ πρόγραμμα τὴν δημιουργίαν μετεωρικής καταστάσεως τοιαύτης, ὥστε ν' ἀπορευχθῶν ἀνωμαλίαι εἰς βάρος τῆς κοινωνικῆς τάξεως».

Ὁ πρῶτος πρωθυπουργὸς κ. Ἀλ. Ζαΐμης ἐρωτηθεὶς ἂν θ' ἀναμειχθῇ εἰς τὴν πολιτικὴν εἶπεν εἰς συντάκτην τῆς «Πρωίας» τὰ ἑξῆς:

«Δὲν ἔχω καμμίαν διάθεσιν, νὰ προσθέσω εἰς

τὰς σημερινὰς πολιτικὰς ἀνωμαλίας τῆς Χώρας καὶ τὴν ἰδικήν μου ἀνάμειξιν εἰς τὴν πολιτικὴν. Δὲν δυσκολεύομαι νὰ σᾶς ἐπαναλάβω τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ἔδωκα πρὸς ἐπισκεφθέντα με πρῶτον πρωθυπουργόν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶπον: «Ἀντὶ νὰ προσπαθῇτε νὰ βάλετε ἐμὲ εἰς τὸ δόκανον διὰ νὰ ἐξέλθῃτε σεῖς, προπαθήσατε καλύτερον νὰ ἐξέλθῃτε σεῖς».

«Δὲν ἀμφισβητῶ ποσῶς τὰς εἰλικρινεῖς διαθέσεις καὶ τὰς προσπάθειάς τοῦ κ. Παγκάλου. Δυστυχῶς ὅμως, ἀνεξαρτήτως τῶν Κυβερνητικῶν διαθέσεων, εὐρισκόμεθα πρὸ πολιτικοῦ χάους, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ μὲν Βενιζελικὸν κόμμα διηρέθη εἰς τέσσαρα φέουδα, μεταξὺ δὲ τῆς ἀντιθέτου παρατάξεως αἱ προσωπικαὶ φιλοδοξίαι καὶ αἱ διχόνοιαὶ ἠϋξήθησαν.

«Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας βαδίζομεν πρὸς τὰς ἐκλογὰς καὶ δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν ἀπὸ τοῦδε τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκτὸς ἐὰν ὁ Λαὸς ἐκλέξῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ μεταξὺ τῶν νέων καὶ μὴ ἐφθαρμένων ἀνδρῶν.

«Εὐτυχῶς ὅτι, μέσῳ τῆς ἀνωμάλου πολιτικῆς καταστάσεως, διακρίνονται δύο εὐχάριστα σημεῖα: Ὅτι οἱ ἐξωτερικοὶ κίνδυνοι σχεδὸν ἐξέλιπον καὶ ὅτι ὁ Λαὸς ἐργάζεται. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Χώρα ὁμοιάζει πρὸς ἀσθενὴ τοῦ ὁποῖου ὁ ἰσχυρὸς ὁργανισμὸς ἀνδίσταται. Ἀς ἐξηγηθῶμεν νὰ ἐπέλθῃ τὸ ταχύτερον ἡ ἐφίδρωσις».

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Κατὰ τὸ λήξαν ἑπταήμερον ἀπεχώρησε τῆς Κυβερνήσεως ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς κ. Γ. Κοφινᾶς. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέλαβεν αὐτοπροσώπως ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Πάγκαλος μετὰ ὑφυπουργόν τὸν ἄλλοτε Γεν. Γραμματέα τοῦ ὑπουργείου τούτου κ. Τανταλίδην. Αἱ πρῶται δηλώσεις, ἐπὶ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ ἐν τῇ Διοικήσει τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, οὐδέμιαν παρέχουσιν ἐλπίδα οὐσιαστικῶν μεταλλαγῶν καὶ βελτιώσεων ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν Οἰκονομικῶν ζητημάτων τῆς χώρας.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀπεφάσισε τὴν ἀπαγόρευσιν εἰσαγωγῆς ὠρισμένων εἰδῶν πολυτελείας. Κατηγόρηθη Διάταγμα κανονίζον τὰς λεπτομερείας τῆς εἰσαγωγῆς τῶν εἰδῶν πολυτελείας μετὰ τὴν 9ην Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐφ' ὅσον εἶχον προπαραγγελθῇ. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐλήφθη πρὸς περιορισμὸν

τῆς ἐξαγωγῆς συναλλάγματος, ἀσφαλῶς ὅμως ὡς συνήθως ἡ ἐφαρμογὴ του θὰ προσκόψῃ λόγῳ διαμαρτυριῶν τῶν χωρῶν προελεύσεως τῶν ἐν λόγῳ εἰδῶν καὶ τοῦ θιγομένου διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐμπορικοῦ κόσμου.

Ἡ Κυβέρνησις προετοιμάζει διαφόρους ἀποστολὰς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς καταβολὴν προσπαθειῶν διὰ τὸν διακινονισμόν τοῦ ζητήματος τῶν πιστώσεων καὶ τῆς συνάψεως τοῦ συμπληρωματικοῦ προσφυγικοῦ δανείου. Ἐπίσης ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος πρόκειται νὰ μεταβῇ εἰς Παρίσι διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν κεφαλαίων τοῦ ομίλου ὅστις ἀνέλαβε τὸν ἡλεκτροφωτισμὸν καὶ τὴν ἡλεκτροκίνησιν τῆς πρωτευούσης.

Τὸ ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κα-
ταρτίζει νέας διατάξεις σχετικὰς μετὰ τὰς Ἀ-

νωόμενους ἑταιρείας, καὶ δὴ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν παρ' αὐτῶν διεξαγωγὴν πράξεων ἀσφαλίσεως καὶ τοῦ τρόπου εἰσαγωγῆς τῶν μετοχῶν τῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον.

Κατ' ἀνακοινώσεις τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, παρὰ τὰς διατυπωθείσας ἀντιρρήσεις καὶ ἐπιφυλάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου, σχετικῶς μετὰ τὸν νέον δασμολόγιον ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ στηρίζοντος ἐπ' αὐτῆς μεγάλης ἐλπίδας διὰ τὴν καλιτέρεισιν τοῦ Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἡ συναλλαγματικὴ κίνησις διειρηθῇ

Τ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΤΙΜΟΡΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ἡ ἐλλείψις οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἡ μάλ-
λον ἡ ἀνικανότης τῶν Κυβερνήσεων πρὸς ἐ-
φαρμογὴν οἰκονομικοῦ ἐργατικῶν προγράμ-
ματος ἐπαυξάνει καθημερινῶς τὴν ἀναρχίαν
ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων τῶν ἐχόντων
ἔμμεσον ἢ ἄμεσον ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς κοινο-
νικοοικονομικῆς ζωῆς ὁλοκλήρου τοῦ ὄργα-
νισμοῦ.

Αἱ ἀντιθέσεις αἱ δημιουργοῦμεναι ἐκ τῆς
ἀναρχίας ταύτης λαμβάνουσιν ὁλονὲν ὀξύτε-
ρον χαρακτήρα τὸ δὲ διαγραφόμενον τόσον
δὲν δύναται κατὰ φυσικὸν λόγον νὰ ἔχῃ ἀ-
προσδιόριστον μέγεθος. Εἰς τὸ σημεῖον τῶν
ὀξυτάτων αὐτῶν ἀντιθέσεων, ὅποτε γεννῶνται
ἀπεργικὰ κινήματα, στάσεις, ταραχαί, ὁ ἐν-
νομος ἐξαναγκασμὸς διὰ τῆς στρατοκρατίας
κατέχων τὴν δύναμιν διὰ τῆς μειοψηφίας
ἐμφανίζεται ἐπιβάλλων εἰς τὴν πλειοψηφίαν
τῶν μελῶν τοῦ πολιτειακοῦ ὀργανισμοῦ τὰς
ἀπόψεις τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινο-
νικῶν θεμάτων καὶ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτά.

Τὴν μορφήν ταύτην τῆς ἐσωδιαδικτικῆς
ἐμφανίσεως τὴν ὁποίαν διέρχονται τὰ πλείστα
τῶν κρατῶν τοῦ κόσμου, διερχόμεθα καὶ
ἡμεῖς ἤδη, ἀκολουθοῦντες τὴν κατιοῦσαν γραμ-
μὴν τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς κρίσεως,
(κρίσεως διεθνῶν χρεαπαιτήσεων, νομισμα-
τικῆς καὶ συναλλαγματικῆς κρίσεως, κρίσεως γε-
ωργικῆς καὶ βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἐρ-

εἰς σταθερὰς τιμὰς. Αἱ ἐλπίδες ὅμως τῆς
Κυβερνήσεως περὶ σημαντικῆς καλυτερεύ-
σεως τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς διεψεύσθησαν.

Ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ τῶν ἀξιῶν ὑφί-
σταται κρίσις ὀφειλομένη εἰς δυσχερείας ὠρι-
σμένων χρηματιστικῶν γραφείων. Αἱ κατὰ
τὰ τελευταῖα ἔτη ἀδιάκοποι κρίσεις ἐν τῷ
Χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν ὀφείλονται εἰς τὴν
ἀναφανδὸν παραβίαν τῶν Χρηματιστηρι-
ακῶν Νόμων καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς
δι' ἰδίον λογαριασμὸν συναλλαγῆς τῶν χρη-
ματιστῶν καὶ μεσιτῶν. Πενικῶς τὸ χρημα-
τιστήριον Ἀθηνῶν πάσχει ἀπὸ παντελῆ ἐλ-
λειψιν ἐπιβλέψεως τῶν ἐν αὐτῷ προσώπων
καὶ πραγμάτων.

γατικὴ κρίσις, κ.τ.λ.)

Παλαιότερον οἱ ὁπαδοὶ τῆς Φιλελευθέρου
Σχολῆς ἀπέδιδον εἰς τὰς οἰκονομικὰς κρίσεις
ἀστρονομικὴν ἀκρίβειαν καὶ ὑπέθεσαν ὅτι
διὰ σειράς μέτρων τὰ ὁποῖα προέτεινον θὰ ἦτο
δυνατὸν τὰ πράγματα νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν
προτέραν ἢ καλλιτέραν κατάστασιν. Καὶ
δύναται εἰ νὰ εἴπῃ ὅτι διὰ τῶν μέτρων ἐκεί-
νων ὅπως δὴποτε κατωρθώθη ἐπιφανειακὴ λύ-
σις τοῦ ζητήματος πλὴν ὅμως δι' ὀλίγον χρό-
νικὸν διάστημα, διότι αἱ κοινωνικαὶ ἀντιθέσεις
ὡς ἀπόρροια τοῦ ὑπάρχοντος κοινωνικοῦ συ-
στήματος δὲν ἐπαύσαν σὺν τῇ ἐξελίξει καὶ
μεγαλοτέρα συγκεντρῶσαι τῶν οἰκονομικῶν
ἀγαθῶν νὰ ἐκδηλοῦνται.

Ἡ νεώτερα Δημοσιονομικὴ πολιτικὴ προ-
σπαθεῖ διὰ τῆς ἐξισωτικῆς πολιτικῆς τῶν
χρεαπαιτήσεων, διὰ τῆς προεξοφλητικῆς Πο-
λιτικῆς τῆς ἐξισωτικῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ
συνάψεως ἐξωτερικῶν δανείων, διὰ τῆς διαρ-
ρυθμίσεως τῶν τιμῶν τῶν κυκλοφορούντων ἀγα-
θῶν, διὰ τῆς κινήσεως τῶν προσώπων (μετα-
ναστερτικὴ πολιτικὴ), νὰ ἐπιφέρῃ ἀντίδρα-
σιν εἰς τὰς συνεχεῖς κρίσεις καὶ οὕτως εἴπειτα
κατάστασιν, φέρονσα αὐτὴν εἰς καλὸν ση-
μαίον ἀνεξαρτησίας ἀπάναντι τῆς ἀλλο-
δαπῆς.

Ἡ ἀνωτέρω ὅμως οἰκονομικὴ πολιτικὴ δὲν

ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, ὅτι δὲν θὰ διστασωμεν νὰ τὸν ἐφαρμόσωμεν οἰκονομικῶς σιγῇ καὶ περιστάσεις ἀπαιτήσῃ τοῦτο. Ἄλλως τε ἡ ἐφαρμογή τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου εἶνε ζήτημα ἐσωτερικῆς τάξεως. Γνωρίζω, εἶπεν ὁ Πρεσβευτὴς, ὅτι εἶνε ζήτημα ἐσωτερικῆς τάξεως, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ νόμου κατὰ τῶν συμφερόντων τῆς Συνεννόησεως, ὁφείλω νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι, δὲν διαμαρτυρούμεθα μὲν ἀπὸ τοῦδε, ἀλλὰ θὰ διαμαρτυρηθῶμεν ἐὰν ἀποφασισθῇ ἡ ἐφαρμογή του διότι ἡ Ἀγγλία ἠγγυλῆθη τὴν τήρησιν τοῦ Συντάγματός σας δια τῆς Συνθήκης τοῦ 1864, δι' ἧς παρεχωρήθη ἡ ἐπιδίωξις. Ἄλλ' ἡ ἀξίωσις αὕτη, ἀνέκραξεν, εἶνε καθαρά ἀνάμειξις εἰς τὰ ἐσωτερικά μας πράγματα! ὁμολογήσατε λοιπὸν εἰλικρινῶς (franchement) ὅτι σκοπεῖτε τοιαύτην ἀνάμειξιν (ingérence) ὁφείλω ὅμως νὰ σᾶς παρατηρήσω ὅτι δὲν ἐδώκατε αὐτὴν τὸ σύνταγμα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ Ἑλλὰς τὸ ἐδωκεν εἰς αὐτήν, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν τήρησιν τοῦ πολὺ πλέον ὅμων τῶν ξένων. Ὁχι, κύριε Πρέσβυ, γνωρίζετε καλύτερ' ὅτι οὐδένα τρέφομεν σκοπὸν νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὸν στρατιωτικὸν νόμον κατὰ τῶν συμφερόντων τῆς Συνεννόησεως—καὶ ἐπανειλημένως ἐβεβαίωσα τοῦτο—οὐδὲ κατὰ τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ γνωρίζομεν καὶ ἡμεῖς ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος τρέχει ἀπὸ Πρεσβείας εἰς Πρεσβείαν ἐκλιπαρῶν ὅμως νὰ ἐμποδισθῇ ἡ κύρηξις τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, ἡ Κυβέρνησις ὅμως εἶνε ἀποφασισμένη νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ καμμίαν ἀπόπειραν διαταξέως τῆς τάξεως, ἀλλ' οὔτε ἄμεσον οὔτε ἔμμεσον ὑπονόμουν τοῦ θρόνου καὶ τοῦ καθεστῶτος περὶ τοῦτου δύνασθαι νὰ ἤσθῃ δέδαιτοι..... τὴν σιγῇ ταύτην εἰσῆλθεν ὁ κ. Guillemin καὶ μετὰ τοῦ Sir Francis ὁμιλία διέκρινε. Ἀμφότεροι τότε οἱ Πρέσβεις μοι ἀπέφωρον τὰ περὶ διαπραγματεύσεων αὐτῶν νῆφερον τὰ περὶ διαπραγματεύσεων αὐτῶν πρὸς τὸν Πρέσβυν τῆς Βουλγαρίας, διὰ μέσου τοῦ τῆς Ὁλλανδίας, σχετικῶς πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους τῶν τοιῶν ἐθνικότητων, δηλαδὴ Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Βουλγαρίας, μετὰ τὴν Ἀγγλίαν, ἡ Ἑλλὰς εἶνε διατεθειμένη ἠρώτησαν δὲ ἂν ἡ Ἑλλὰς εἶνε διατεθειμένη νὰ δεχθῇ, ὅπως οὗτοι παραδοθῶσιν καὶ δια-

μείνωσιν ἐν τῷ Κράτει, μέχρι πέρας τοῦ πολέμου, δαπάναις ἐκείνων εἰς οὓς ἀνήκει ἡ ἐθνικότης τῶν αἰχμαλώτων κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀ. ἀγραφόμενου εἰς σχέδιον συμβάσεως τὸ ὅποιον μοι ἐνεχείρισαν Ἀπὸ τῆς Ἀπὸ τῆς ἐκ φιλοφροσύνης πρὸς τοὺς μέλλοντας νὰ συμβληθῶσι καὶ προκειμένου περὶ σκοποῦ φιλανθρωπικοῦ δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν κατ' ἀρχὴν ἀλλ' ἐπιφυλάσσομαι νὰ δώσω ὁριστικὴν ἀπάντησιν ἀφοῦ μέλετῇ τὸ παραδοθῆναι μοι σχέδιον συμφωνιών.

Εἶτα ὁ μὲν κ. Guillemin ἀπεύρθη εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον μέχρις οὗ λήξῃ ἡ μετὰ τοῦ Sir Francis διακοπήσα συνέντευξις, μετὰ τοῦτου δὲ ὁμιλήσαμεν καὶ πάλιν περὶ πειθούσης τὴν χώραν ἀνάγκης ταχείας εἰσαγωγῆς σίτου καὶ γαιανθράκων. Σχετικῶς πρὸς τοὺς γαιανθράκας παρεπονέθη ὅτι πρὸ τινων ἡμερῶν ἐξηγήσαμεν νὰ μᾶς δανείσωσι τὰ Ἀγγλικά πλοῖα δισχίλους τόνους ἐκ τῶν ἐν Μούδρῳ ἀποθηκῶν των καὶ, μολονότι ὁ κ. Πρέσβυς ὑποσχέθη νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς τοῦτο, οὐδὲν μᾶς ἐδόθη, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ σιδηρόδρομος Θεσσαλονίκης δὲν θὰ ἔχῃ γαιανθράκας καὶ θὰ παύσῃ λειτουργῶν, καίτοι δὲ ἐπίσης ὁ διευθυντὴς αὐτοῦ προτεφάρη ν' ἀγοράσῃ παρὰ τῶν Συμμάχων τοιούτους, δὲν τῇ ἐδωκαν, καὶ σημειώσατε, εἶπον, ὅτι ὁ σιδηρόδρομος οὗτος σᾶς καὶ τοὺς Γάλλους ἐξυπηρετεῖ. Ὁ Sir Francis μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι δις ἐτηλεγράφησεν εἰς Μούδρον διὰ τὴν παροχὴν τῶν 2.000 τόνων, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ἔλαβεν ἀπάντησιν. Θὰ τηλεγραφήσῃ καὶ πάλιν, ὡς θὰ τηλεγραφήσῃ καὶ εἰς Θεσσαλονίκην νὰ δοθῶσιν ἄνθρακες εἰς τὸν σιδηρόδρομον.

Ἐνταῦθα ἔληξεν ἡ συνδιάλεξις, ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀπέλθῃ ὁ Sir Francis εἰσῆλθεν ὁ κ. Guillemin κρατῶν εἰς χεῖρας τὰς «Ἀθήνας», καὶ παραπονούμενος πικρῶς, δι' ὅσα ἡ ἐφημερίς αὐτὴ εἶχεν ἀναγράψῃ τὴν πρῶτην περὶ ψυχρότητος, δῆδεν μετὰ αὐτοῦ καὶ τὸν Πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας κτλ., καὶ λέγων ὅτι, ἐν ᾧ αὐτὸς δὲν ὁμιλεῖ πλέον πρὸς τοὺς ἐφημεριδογράφους, οὗτοι δὲν παύουν νὰ ἐπιτίθενται κατ' αὐτοῦ, κτλ. Εἶπον ὅτι καὶ ἐμὸς γράφουν αἱ «Ἀθήναι», ἀλλ' οὐδὲ μὲν εἰς τοῦτο δίδω προσοχήν, ἡ ἐφημερίς μάλιστα αὐτῇ, προσέθηκε, πρὸ τινων ἡμερῶν ἐδημοσίευσεν συνέντευξιν δῆθεν μετὰ τινος διπλωμάτου, ἐν ᾗ μετ' ἐκ

πλήξεως εἶδον ν' ἀναφέρεται ἡ περιστασις ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν πράγματι εἶχομεν ἀνακαλέσει, οὔτε Πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ ἐγὼ, τὰς διαμειφθείσας πρὸς ἀλλήλους ἐπιστολάς, εἶχομεν δὲ ἀμοιβαίως ὑποσχεθῇ ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ δωματίῳ, ὅπου καὶ ταύτην τὴν σιγῇ ἐδρυσόμεθα, ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐγίνετο μνεία τοῦτου ὑπ' αὐθεντὸς ἐξ ἡμῶν. Προφανῶς ἡ ὑπόσχεσις παρεβιάσθη ὑπὸ τινος τῶν τριῶν, ἐγὼ προδήλως δὲ εἶμαι ὁ παραβάτης, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον τῆς ἐφημερίδος κατ' ἐμὸν ἐστρέφετο. Τίς ἄλλος ἦτο ἐκ τῶν τριῶν; Ὁ κ. Guillemin ἀρχετὰ στενοχωρημένος, εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ δὲν εἶχομεν συμφωνήσει νὰ μὴ γίνῃ τὸ πρᾶγμα οὐδὲ εἰς τοὺς συμμάχους των γνωστὸν, τοῖς τὸ ἀνεκοίνωσε καὶ πιθανὸν ἐκ τῶν Συμμάχων τις νὰ τὸ ἐγνώρισεν εἰς τὴν ἐφημερίδα. Δὲν ἤξεύρω, ἀπῆντησα, τίς τὸ εἶπεν, ἀλλὰ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ ὑπόσχεσις δὲν ἐτηρώθη.—Καθ' ὅλην ταύτην τὴν σιγῇ μὲν ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἐτήρει ἄκραν σιγῇ.

Ἐγὼ καὶ ἄλλην τινὰ παρατήρησιν νὰ κάμω, προσέθηκα. Πρὸ τινων ἡμερῶν εἶπατε κάπου ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶχε διατάξει τὸν λιμενάρχην Βόλου, νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς ἐργάτας θαλάσσης νὰ μὴ ἀναφέρουν εἰς κανέναν, εἴποτε ἴδωσι γερμανικὸν ὑποδρόχιον.... μόλις ἤκουσε ταῦτα ὁ κ. Guillemin, προφανῶς ἐν ταραχῇ, ἐσπευσε νὰ εἶπῃ μετὰ τῶν ὁδόντων του ὅτι δὲν εἶπατε διὰ τὸν λιμενάρχην Βόλου, ἀλλ' ἀορίστως ἀνέφερεν ὅτι τὸν ἐπληροφόρησαν, ὅτι δῆθεν πᾶσαι αἱ λιμενικαὶ Ἀρχαὶ εἶχον λάβει τοιαύτας διαταγὰς.—Συγγνώμην κύριε Πρεσβευτᾶ, εἶπον, κατὰ πρόγευμα τὸ ὅποιον παραθέσατε ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς M. Βοεττανίνας, εἶπατε πρὸς τὸν κ. Φωκ. Νέγρον, ὅτι ὁ λιμενάρχης Βόλου, κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως,

διέταξε τοὺς ἐργάτας θαλάσσης νὰ μὴ δίδουν καμμίαν ποτὲ πληροφοροίαν, ἐὰν ἴδωσι γερμανικὸν ὑποδρόχιον, καὶ ὅτι ὁ κ. Νέγρος σᾶς ἀπῆντησε: μὴ πιστεύετε τοιαύτα πράγματα, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐδωκεν ἡ Κυβέρνησις τοιαύτην ἐντολὴν, τῷ εἶπατε, ὅτι ὁ λιμενάρχης Βόλου εἶπε τοῦτο εἰς τὸν κ. Γ. Ἀδέρωφ, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ αἰθούσῃ παρευρίσκατο καὶ ὁ κ. Ἀδέρωφ, τὸν ἐκαλέσατε καὶ ἐνώπιον τοῦ κ. Νέγρου τὸν ἠρωτήσατε ἐὰν δὲν εἶχεν αὐτὸς διηγηθῇ τὰ περὶ λιμενάρχου Βόλου, ὁ δὲ κ. Ἀδέρωφ ἀπῆντησε «ναὶ» εὐθὺς ὡς τοῦτο περιῆλθεν εἰς γνώσιν μου παρήγγειλα νὰ ἐνεργηθῶσιν ἀνακρίσεις, ὅπως ἐξακριβωθῇ ἡ ὑπόθεσις, χθὲς δὲ τὸ ἐσπέρας ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν συνάδελφος μου μοι ἐγράψεν, ὅτι ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προέκυψεν, ὅτι οὐ μόνον οὐδὲν ἐκ τῶν καταγγελλθέντων εἶπεν ὁ λιμενάρχης Βόλου, οὔτε ἠδύνατο νὰ εἶπῃ, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὴν προϋσταμένην τοῦ ἀρχῆν, ἀλλ' ὅτι οὐδὲ προσωπικὴν καὶ γνωριμίαν ἔχει μετὰ τοῦ κ. Ἀδέρωφ. Μόλις εἶπον ταῦτα, ὁ Πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας, ὅστις ἐφαίνετο μετὰ περιεργίας παρακολουθῶν τὴν συνδιάλεξιν, ἐσπευσε νὰ χαιρετίσῃ καὶ ν' ἀπέλθῃ.

Στ. Σκουλοῦδης.

(Ἡ συνέχεια τῆς συνετυθείας εἰς τὸ προσεχές)

Εἰς τὸ προσεχές τεύχος

Ἄρθρον ἐκτάκτου σοβαρότητος τοῦ τέως Ἀυτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου Β'. Ὁ Κίτρινος κίνδυνος ἀπειλεῖ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν.

οικίης χορηγῶν τὸ προειρημένον δάνειον τῶν 10 ἐκ. δολλάρ. καὶ σημαντικὸν κέρδος θὰ καρπωθῇ καὶ προσέτι θὰ ἔχῃ τὸ καύχημα ὅτι προσπορίζει τὴν λύσιν τοῦ δεινοῦ παρ' ἡμῖν προβλήματος τῆς στέγης.

Ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνη κάτι τι ὅσον τάξι-στα. Ἐὰν δὲν γίνη ἐναρξίς αἰέτως, ἀντι-μετὰ μίαν δεκαετίαν νὰ ἔχωμεν οἰκοδομημέ-νας τὰς ἑλλειπούσας οἰκίας, θὰ ἔχωμεν τὸ πρόβλημα δεκαπλασίως ἀκνηθῶδες καὶ θ' ἀ-παιτεῖται τότε δεκαπλασία δαπάνη. Τόσο κα-τεπεῖρον καὶ τόσο ζωτικὸν εἶνε τὸ πρόβλημα ὥστε καιρὸς δὲν πρέπει νὰ χάνεται. Μία τοι-μυρὰ ἐνέργεια ἐπιβάλλεται μία κεντρικὴ πρό-νοια μὲ γενικὸν ἔθνικόν πρόγραμμα πρὸς τα-χεῖαν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Μέρος τοῦ προβλήματος εἶνε ὅτι αἱ πλει-σ αἱ τῶν ὑπαρχουσῶν οἰκιῶν κείνται γενι-κῶς εἰπεῖν εἰς ἀκαταλλήλους τόπους. Ὅταν ἐκτίζοντο τὰ οἰκήματα ἐν τῷ παρελθόντι, δὲν ἐκτίζοντο ἡ ἐπιγνώσις ἡ ὁποία ὑπάρχει σήμε-ρον. Ἀρμόιοι στενοί, σπίτια σωρηδόν καὶ ἀν-θυραίνιας συνωστισμένα. Οὐδείς λόγος ὑπάρ-χει ὅπως ἡ κατάστασις αὕτη διαιωνισθῇ. Προκειμένου δὲ περὶ ἐξέρεσως νέων οἰκιῶν πολλὴ σκέψις περὶ τοποθεσίας ἀπαιτεῖται πρὶν ἀρχίσῃ ἡ οἰκοδομὴ. Τὸ ζήτημα τῆς στέ-γης ἔχει ὁλόκληρον οἰκογενεῖαν συγγενῶν ζητημάτων. Συγγενεύουν μὲ αὐτὸ στενῶς τὸ ζήτημα τῆς δημοσίας ὑγείας, τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνίας, τὸ ζήτημα τῆς γεωργικῆς καὶ βιομηχανικῆς οργανώσεως, τὸ ζήτημα τῆς ἐν-εργείας καὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων, τὸ ζή-τημα τῆς τοπικῆς διοικήσεως καὶ τόσα ἄλλα.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ὁ κερδοσκοπὸς ὁ μὴ φρον-τίζων περὶ τῆς ἀναδημιουργίας τῆς χώρας, πρέπει νὰ κρατῇται μικράν. Αὐτὰ εἶνε ζη-τήματα διὰ τὰ ὁποῖα χρειάζεται ὁμαδική φροντίς καὶ ὁμαδικὸν σχέδιον ἐνεργείας. Ἐφ' ὅσον αἱ βλέψεις θεωροῦνται ἐθνικαί, ἡ πραγματοποίησις λογικοῦ κέρδους εἶνε καὶ αὕτη πλεονέκτημα. Ἀλλὰ δὲν δύναται παρὰ ζημία νὰ προκύβῃ εἰς τὸ ἔθνος ἐκ τῆς συρροῆς κόσμου εἰς τὰς πόλεις. Ἐξ αὐτῆς οἱ κερδοσκοποὶ ὠφελοῦνται, ἀλλὰ ἡ ὠφελεία των δὲν εἶνε πλεονέκτημα τοῦ ἔθνους. Εὐ-ρύτεραι ἀντιλήψεις ἐπιβάλλονται ἵνα ἀποσοβῇ ἐθνικὴ ζημία ἥτις θὰ εἶνε πρόδρομος Ἐθνι-κῆς συμφορᾶς. Εἰς τὰς ἐδυνάτεας περὶ στέ-γης ἀντιλήψεις ἔγκειται ἡ ἐθνικὴ σωτηρία.

B'

— Πανεθνὸς καὶ διεθνὸς πρόγραμμα —

Ἡ κατανομή τῶν οἰκημάτων ἀναφορικῶς μὲ χῶρον εἶνε προδήλως ἐκτρομακτικὴ, ὅπως ἐκτρομακτικὴ εἶνε ἡ κατανομή τοῦ πλούτου ἀναφορικῶς μὲ κατοίκους. Ἐν τούτοις ἐξα-κολοθεῖ, μὲ ἀποτέλεσμα ὅτι ἐρημοῦνται αἱ ἐξοχαὶ καὶ συνωστίζεται ἡ πάσχουσα ἀνθρω-πότης εἰς τὰς πόλεις καὶ ὅτι ἐξολοθρεύεται ἡ ζωὴ ὁλικῶς καὶ ἠθικῶς διὰ τῆς μεμολυ-σμένης ἀτμοσφαιρας, τῶν ἀνηλίων κατοικιῶν τῆς ἑλλείψεως δένδρων καὶ φυτῶν, τοῦ κο-ριοριτοῦ, τῶν νοσηρῶν ἐργοσιτισίων καὶ ἐργα-στηρίων, τῆς ἀνεμποδίστου ἐξαπλώσεως με-ταδοτικῶν νοσημάτων καὶ τῆς ἑλλείψεως ἀ-ναπεπταμένων χώρων. Αὐτὰ φονεύουν τὴν Ἀνθρωπότητα περισσότερο παρὰ οἱ πόλε-μοι, ἀρκεῖ ν' ἀναλογισθῶμεν πόσον ἀκατόρ-θωτος εἶνε ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους ἡ προσή-κουσα ἀνάπτυξις τῶν παιδῶν σωματικῶς καὶ ψυχικῶς.

Ἡ μεγαλόπολις δὲν εἶνε κἄν οὔτε οἰκο-νομικῶς ὑγιής διότι ἀντὶ νὰ ἐπιβάλλῃ μικρὸς προσπαθείας, ἐπιβάλλει μέγαν βιωτικὸν ἀ-γῶνα, ὅστις φθείρει τὰς ἱκμάδας τῶν ἀγωνι-ζομένων, τόσον δὲ δαπανηρὸς καθίσταται καθ' ἡμέραν ὁ βίος, ὥστε ὅσον καὶ ἂν ἀ-ξάνουν οἱ μισθοὶ τῶν ἐργατῶν, τῶν ὑπαλλή-λων καὶ τῶν συνταξιούχων, πάντοτε αἱ τά-ξεις αὗται θὰ εὐρίσκονται εἰς στερήσεις αἱ ὁ-ποῖαι καθιστοῦν πᾶσαν ἀνάπτυξιν ἀνέφι-κτον.

Εἶνε ἀληθές ὅτι εἰς τὰς μεγαλόπολεις ὑ-πάρχουν ὅλοι οἱ τῶν ὁποίων ὁ βίος ἔχει ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἀνέσεως, τῆς μαθή-σεως τῆς καλλιτεχνίας, ἀλλὰ τί ὠφελεῖται ἐκ τούτου τὸ ἔθνος, ἐφ' ὅσον αἱ μεγάλοι ὁμάδες στεροῦνται τῶν πλεονεκτημάτων τούτων καὶ ζοῦν ἄνευ σκοποῦ καὶ ἄνευ τῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ ἀληθινοῦ βίου; Ζοῦν ὡς ἀγέλαι καὶ οὐδέ-ποτε ἀναπτύσσεται εἰς αὐτὰς ἡ συναίσθησις τοῦ πολίτου. Ἀντίστοιχον εἶνε τὰ δεινὰ τῶν κοινοκύντων εἰς τὰς ἐξοχάς, τῶν ὁποίων ἡ μονοτονία, ἡ ἀπουσίαι, ἡ κοινωνικὴ τυ-ραννία εἶνε παρομοιώδεις. Ὁ χωρικὸς δὲν αἰ-σθάνεται ἐλευθερίαν διότι δὲν ἔχει νὰ ἐκλέξῃ μίαν ἢ ἄλλην ἐνασχόλησιν. Αἱ κωμοπόλεις ἐδρῶνται εἰς τεράχη ὀπισθοδρομικότητος καὶ τὸ δημιουργικὸν πνεῦμα εἶνε ἀλλότριον εἰς αὐτὰς. Ἐνῶ εἰς τὰς μεγαλόπολεις ἐπι-κρατεῖ πυρετὸς ὁρᾶσις καὶ κίνησις, ἡ κωμό-πολις πάσχει ἀπὸ ἐποθευμίας.

Ἐφ' ὅσον αἱ πόλεις ἐπεκτείνονται ἐδυνά-τως τόσον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς παραγωγῆς αὐ-

ξάνουν ὡς ἐκ τῆς αὐξανούσης συγκοινωνίας, τῶν ἀκριβῶν ἐνοικίων καὶ τῶν μεγαλυτέρων ἡμερομισθίων. Συμβαίνει ἐντεῦθεν τοῦτο τὸ παράδοξον, ὅτι ἡ βελτίωσις τῆς συγκοινωνίας φέρει αὐξήσιν τῆς δαπανηρότητος τοῦ βίου. Εἶνε λοιπὸν ἀσυγκρίτως οἰκονομικώτερον νὰ περιορίζεται ἡ ἐπέκτασις τῆς πόλεως, ὥστε νὰ ἔχῃ πάντοτε τὰς διαστάσεις καὶ τὸν χαρα-κτῆρα μικρᾶς καὶ καλῶς συγκεκριμένης πόλεως. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι ἔλκονται ἀκατασχέτως πρὸς τὰς πόλεις. Ἡ ἀποκέντρωσις διὰ τῆς προεκτά-σεως εἶνε ἀδύνατος, διότι ὅ,τι συμβαίνει εἰς τὰ κέντρα, μετ' ὀλίγον συμβαίνει εἰς τὰς πε-ριφερείας καὶ ταχύτατα γίνεται τὸ τέρας τὸ ὁποῖον λέγεται μεγαλόπολις. Ἡ τάσις εἶνε ἀκατάσχετος καὶ προῖόντος τοῦ χρόνου αἱ μι-κροὶ πόλεις ὅπως καὶ αἱ κωμοπόλεις, θὰ ἐκ-πνεύσονται. Οἱ ἄνθρωποι προτιμοῦν νὰ φο-νεύονται εἰς μεγαλόπολεις. Πότε εἶνε δυνα-τὸν νὰ παύσῃ ἡ παρόρρωσις αὕτη προτίμησις; Μόνον διὰ νὰ ἐξοχῇ ἀποκτῇ στοιχεῖα ἐλξεως. Ἐρημοσάθησαν ἐν Ἐνρώπῃ σχέδια πρὸς τοῦτο, ἀλλ' ὅλα ὑπῆσαν ἀτελεσφόρητα καὶ ὁ λόγος τῆς ἀποτυχίας εἶνε ὅτι ἡ ἐνέργεια πρὸς τοῦτο δὲν εἶχε χαρακτῆρα ἐθνικόν, ἀλλ' ἀπλῶς τοπικόν. Ἡ ἐμπορικὸν, ἡ ἀτομικόν. Ἡ ψυχολογία τοῦ συνωστισμοῦ τῶν πόλεων καὶ τῆς παρακμῆς τῶν κωμοπόλεων δὲν ἔ-χει μελετηθῇ. Τὸ πρόβλημα εἶνε ὅτι πᾶσα βελτίωσις τοῦ ἀστικοῦ πολιτισμοῦ καθιστᾷ τὴν κατάστασιν χειροτέραν. Δὲν ὠφελεῖ ἡ βελτίωσις τοῦ ἀστικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης προέκυψεν ἡ σύλληψις τῆς ἀγοροπόλεως.

Ἐντὸς πενταετίας ἀπὸ σήμερον εἶνε ἐπ' ἀ-ναγκῆς νὰ οἰκοδομήσωμεν ἐν Ἑλλάδι 50000 οἰκίας τοῦλάχιστον. Ἡ προσεχὴς πενταετία θὰ εἶνε πλήρης ζυμώσεως καὶ μεταβολῶν εἰς ὅλας τὰς σφαίρας — γεωργικῆς, ἐκπαιδευτικῆς, ἐπιστημονικῆς. Νέα ἐργοστάσια θὰ προκύ-βουν καὶ νέα μέθοδοι ἐργασίας. Κολοσιαια δρᾶσις καὶ κίνησις ὁλοκλήρου τοῦ κοινωνι-κοῦ καὶ βιομηχανικοῦ βίου. Προδῆλον ἐν-τεῦθεν εἶνε ὅτι πᾶν σχέδιον διαγραφόμενον πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τούτων δεῖν νὰ εἶνε ἐθνικοῦ χαρακτῆρος καὶ ὅτι ὅλη ἡ ἐπικειμένη νέα δημιουργία δεῖν νὰ τοπο-θετηθῇ εἰς νέας πόλεις ἐγγνωμένως τὴν τελε-οφορότητα καὶ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ἄνεσιν τοῦ παραγωγικοῦ κόσμου. Αἱ νέαι αὗται πόλεις θὰ εἶνε αἱ ἀγοροπόλεις, αἵτινες θὰ εἶνε ἡ ἀ-παλλαγὴ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς ἀσχημίας καὶ τῆς σκληρότητος τοῦ ἀστικοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ σημερινὸν κοινωνικὸν εἶλα-

γέλιον εἶνε — συνδυασμὸς γεωργίας καὶ βιομη-χανίας καὶ βαθμιαία κατάργησις τῆς διακρί-σεως μεταξὺ ἀστεος καὶ ἐξοχῆς. Ταῦτοχρό-νως πρέπει νὰ θεωρηθῶν οἱ πάσχοντες ἀπὸ τὴν ψύχωσιν οὗ ἡ αὐξήσις τῶν πόλεων εἶνε τι μοιραῖον καὶ ἀκατάσχετον. Αὕτη ἡ ψύχωσις εἶνε μονομανία ἐπικίνδυνος. Ἡ πρώτη ἀγορόπολις ἡ ἐφευρεθείσα πρὸ 25 ἑτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ συνετέλεσε νὰ διαλύσῃ τὰς αὐρι-βολίας πολλῶν περὶ τοῦ ὅν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἀγορόπολις ἐξασκούσα ἐλάττωσιν τοῦ μαγνητισμοῦ τῶν μεγαλοπόλεων.

Εἶχε λαβεῖ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἐφευρε-σὶν τῆς πρώτης ἐκείνης ἀγοροπόλεως καὶ ἡδὴ μετὰ παρέλευσιν εἰκοσιπενταετίας βλέπω τὰς προσδοκίας τῶν πρώτων ἡμῶν σκαπανέων τοῦ ἀγορικοῦ πολιτισμοῦ δικαιουμένας, διότι ἡ πρώτη ἀγορόπολις ἔχει ἡδὴ ἐκλύσει τὸν ἀ-παιτούμενον πληθυσμὸν διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὡς αὐτοσυντήρητος πόλις.

Δεδομένου ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ δημοκρα-τισμοῦ εἶνε ἡ ἀριστερὴ ἐγγύησις τῆς προόδου, αἱ ἀγοροπόλεις θὰ προάγουν αὐτὸ διὰ τῶν χα-ροκτηριστικῶν τὴν ἀγορόπολιν ὅρων ζωῆς, διότι πᾶσα δρᾶσις ἐν τῇ ἀγορόπολει εἶνε συνο-λικὴ καὶ πᾶσα προσπάθεια γίνεται σὺν ἡλλήβδῳ ἐνῶ ἐνταυτῷ ἡ ἀτομικὴ ἐμπνευσις καὶ πρω-τοβουλία εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατος. Κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἑρισμοῦ τὸν ὁποῖον μεταφέ-ρω ὡς ἀπὸ τὸ Καταστατικὸν τῆς Ἑλληνι-κῆς Ἐταιρείας Ἀγοροπόλεων, ἀγορόπολις εἶνε πόλις αὐτοσυντήρητος, μέχρι 30.000 κα-τοίκων, ἐγχειρομένη εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ πάσης ἄλλης πόλεως, ὅχι μικρότερην τῶν 20 χιλιο-μέτρων, περιβαλλομένη ὑπὸ γεωργικῆς ζώ-νης, ἔχουσα νέαν καὶ ἰδιάζουσαν οἰκιστικὴν διάταξιν ἐπιτρέπουσαν εὐδὴν χῶρον πέριξ αἰς πρὸς τὰς σημερινὰς πόλεις καὶ μεγαλο-πολεις) γεωργίαν καὶ βιομηχανίαν, ἀστικὸν νωρικὸς ὁργανισμὸς, οἰκονομικὴ βάσις τοῦ οἴα τῆς ὁλόκλητης τῶν κατοίκων, πρὸς ὁφε-ρεσις καὶ ἐπαύσεως ἀξίας τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν ἀκινήτων.

Ὅλοι οἱ θεσμοὶ μετὰ τὸν πόλεμον ἔχουν ρευστοποιηθῇ καὶ εἶνε ἐπομένως αὕτη ἀκρι-βοὺς ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν σῶμα πολιτισμοῦ λεων θὰ εἶνε δυνατόν νὰ διαμορφωθῇ καὶ εἶνε φυτῶριον μεγαλοπόλεων ἀνδρῶν καὶ γυ-ναικῶν, ἀφ' ὧς διότι θὰ παρέχῃ ὅλους τοὺς

δρους οὓς φύσει απαιτεῖ ἡ παιδικὴ ηλικία διὰ τὰ ἀναπτύσσεται προσηκόντως καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι οἱ γάτοιχοι αὐτῆς θὰ ἐξασκοῦνται εἰς τὸ δημοσίᾳ δοῦν.

Εἴκοσι ἢ εικοσιπέντε ἀγροπόλεις ἀναθροῦσκει ἐντὸς τῆς προσήκουσας δεκαετίας ὡς ἀπόρροια τῆς ἀνάγκης πρὸς οἰκοδομὴν 100.000 κατοικιών, θὰ εἴναι ἡθικὸς θρίαμβος ἱκανὸς ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν χώραν πᾶν ὅ,τι ἔχει μέχρι τοῦδε ἀπολέσει ὑπὸ τὴν σκληρὰν ἐπίδρασιν τῶν περιπετειῶν τῆς, καὶ μᾶς ἀποδόσῃ πλοῦτον, ὑγίαν, πολιτικὴν στερεότητα, τελεσφορότητα καὶ ἀνεῖν ἀτομικὴν καὶ κοινωνικὴν.

Ἐκατὸν χιλιάδας οἰκίαι ἐπιβάλλεται νὰ κτισθοῦν ἐντὸς δεκαετίας. Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς ἠδύναντο νὰ προσπορισθῶν καὶ κέρδη καὶ δόξαν χρησιμοποιήσαντες τὰ μέσα διὰ τὰ κτισθῶν με σύστημα. Ἐὰν κτισθῶν ἀσχετῶς πρὸς τὸ διατυπούμενον σύστημα ἀγρο-

πόλεων, κολασσάμεθα σπατάλῃ πλούτου καὶ θυσία ἀνθρωπίνων ἐπαρξέων θὰ προσενηθῇ διὰ τὴν ἐποίαν δὲν θὰ εἴναι δυνατόν ἡ παρούσα γενεὰ νὰ τύχῃ ποτὲ συγγνώμης. Τὸ κακούργημα θὰ εἴναι σιτυρεώτερον τῆς ἀσιατικῆς πανωλεθρίας. Τί εὐγενέστερον στάδιον πολιτικῆς δράσεως εἰμὴ ἡ παροχὴ εἰς τὰ πλήθη τοῦ παραγωγικοῦ λαοῦ, εὐκαιριῶν γονιμότητος καὶ ἀναπτύξεως, μορφώσεως καὶ ἀφρηπνίσεως, οἷα εἴναι αἱ εὐκαιρίαι ἡδη δημιουργεῖ τὸ περιβάλλον τῶν ἀγροπόλεων; Τὸ περιβάλλον αὐτὸ—τὸ περιβάλλον τοῦ ἀγροτικοῦ πολιτισμοῦ—εἴναι τὸ μόνον προωρισμένον νὰ δώσῃ εἰς τὸ γένος μας πτέρυγας καὶ ν' ἀναδείξῃ τοὺς πεφωτισμένους ἡγήτορας τοῦ μέλλοντος οἵτινες θὰ τοῦ δείξουν τὴν ὁδὸν τῆς ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς σωτηρίας.

Εἰς τὸ προσεχές: Αἱ πόλεις τῆς γῆρας.

ΚΟΙΝΟΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ἡ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ

Ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίσημος τοῦ Κράτους ἐργατικὴ πολιτικὴ παραπαίει, τὸν δὲ ἐργατικὸν κόσμον ἐκμεταλλεύεται μία ὀριζμητὴ συννομοταξία ἐξημιμένων ἐργαταμυντόρων, ἡ Ἐθνικὴ ἡμῶν παραγωγὴ θὰ χωλαίνῃ διηνεκῶς εἰς βάρος τῆς Κοινωνικῆς ὁλότητος, ἡ δὲ νομισματικὴ ἡμῶν πίστις ὡς ἐμμεσῶς μετ' αὐτῆς συνυφασμένη θὰ παρουσιάσῃ τὴν παρατηρούμενην ἀπὸ ἐτῶν ἀστάθειαν ἢ ἡ ἐξυγιάνσις καθίσταται προβληματικὴ.

Ἡ ἐκ τοῦ Μεγάλου Πολέμου διαμορφωθείσα κατάστασις, ἥτις συνεπέφερεν τελείαν ἀνατροπὴν τῶν κοινωνικῶν καὶ ἰδιωτικῶν πλουτοπαραγωγικῶν ὁρῶν τῆς προπολεμικῆς ζωῆς, εἶχεν ὡς ἀντίκτυπον τὴν ραγδαίαν ὑψώσιν τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων καὶ τὴν ἐκ τούτων υπερτίμησιν τῆς ἀκρίβειας τῆς ζωῆς δεδομένου ὅτι αὕτη ἐμμέσως μετ' αὐτῶν συνυφασμένη δὲν παρέμειναν ἀνεπιδέσμετοι ἐκ τῆς ἡμερομισθιακῆς ταύτης ὑψώσεως.

Ἡ ἐν τῇ φύσει ἐνυπάρχουσα διάθεσις πρὸς δημιουργίαν καλλιεργῶν ὁρῶν ἐπαρξέως, ὠθοῦσα ὑπὸ τὴν παρούσαν μορφήν τῆς οἰκο-

νομικῆς ὁργανώσεως, τὸν ἐργοδότην εἰς περιστολὴν τῶν παραγωγικῶν ἐξόδων ἐν οἷς καὶ τὰ ἐργατικὰ ἡμερομισθία περιλαμβάνονται, ἐντείνει ἐξ ἀντιθέτου τὰς προσπάθειάς τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἐπίτευσιν βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν θέσεως, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν σὺν τῇ ἐξελίξει τοῦ πολιτισμοῦ ἀξαναπομένων καὶ δι' αὐτοὺς τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς. Ἐντεῦθεν δὲ ὅλαι αἱ ἀπὸ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου κοινωνικαὶ ἀναστατώσεις αἰτινές λόγῳ τῆς συνεπειᾶς τούτου δημιουργηθείσης ἀνεργίας προσέλαβον αὐτόχρονα ἀπειλητικὴν μορφήν ὡς ἐκ τῶν ἀντιστρατευομένων πρὸς ἀλλήλας τάσεων τῶν δύο σπουδαιότερων συντελεστῶν τῆς Παραγωγικῆς ἐργασίας καὶ Κεφαλαίου ὧν αἱ ἐκαστοτε ἐκδηλώσεις εἴμε γνωσταὶ ἐν τῇ Ἐπιστῇ καὶ τῇ Κοινωνικῇ καὶ Οἰκονομικῇ ζωῇ, τὰ δὲ ἀποτελεσματικότερα καὶ ἔσχατα μέσα εἰς ἃ οἱ δι' ἡμετέρας προβαίνουν πρὸς ἱκανοποίησιν ἢ ἐπιβολὴν τῶν διεκδικησέων τῶν, εἴνε ἡ ἀπεργία καὶ τὸ «λόκ ἄουτ» αἵτινα χαρακτηρίζονται ἀρχικῶς ὡς ἐκνομοὶ καὶ ποινικῶς διώξιμοι ἐνεργεῖται πανταχοῦ σχεδὸν ἀνεγνωρίσθησαν ἤδη ὡς

νόμιμα μέσα προασπίσεως καὶ προαγωγῆς τῶν ὁμαδικῶν συμφερόντων, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ἀσκοῦνται ἀνευ χρήσεως ὕλικης ἢ ἡθικῆς βίας.

Ἐπικρατεῖται ὧν ἡ Ἐργατικὴ πολιτικὴ εἴνε σαφῶς προδιαγεγραμμένη παρ' ὅλην τὴν ὀψιγενὴ ἀντίδρασιν τῶν ἐξημιμένων ἐργαταμυντόρων ἐθέσπισαν εἰδικούς περὶ ἡμερομισθίων Νόμους δι' ὧν καὶ οἱ ἐργάται ἱκανοποιούνται καὶ ἡ ἐθνικὴ αὐτῶν παραγωγὴ ἐνισχύεται.

Περιφερειακὰ Παραγωγικὰ Συμβούλια εἰς ἃ μετέχουν με ἴσα δικαιώματα ἐργάται καὶ ἐργοδοταί, ὡς τὰ ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Ἐπικρατείας θεσπισθέντα, οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα διὰ τοὺς ἐγγάμους ἐργάτας εἰς τὰ ἐν Γαλλίᾳ καθορισθέντα ὑπὸ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας τεθείσης ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Κράτους, διαιτητικὰ Δικαστήρια διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἀναφυομένων ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ ἄλλα συναφῆ τοιαῦτα νομοθετικὰ μέτρα ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς διεθνoῦς Ἐργατικῆς πολιτικῆς, ἥτις ἀναλόγως τῶν τοπικῶν καὶ βιωτικῶν ἐν γένει συνθηκῶν ἐκαστῆς ἐπιπρατείας διακανονίζεται εἰς λεπτομερειακὰ μόνον σημεῖα.

Ἐν Ἑλλάδι ὅμως ἐνθα οὐδεμία σαφῆς Ἐργατικὴ πολιτικὴ ἀκολουθεῖται καθόσον αὕτη διακανονίζεται ἀναλόγως τῶν ἐκαστοτε παρουσιαζομένων κομματικῶν συμφερόντων εἴνε ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ καθορισθῇ αὕτη τοῦτο μὲν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Πλουτοπαραγωγικῶν αὐτῆς Πόρων, τοῦτο δὲ πρὸς ἐξυγίανσιν τῆς νομισματικῆς ἡμῶν πιστώσεως ἥτις λόγῳ ἀκριβῶς τῆς φθινούσης καταστάσεως ὑπὸ τὴν ὁποίαν διατελεῖ ἡ πρώτη ἡ

ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγῇ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν παρουσιάζειν τρομακτικὴν ὄντως κίνησιν, ἐξ ἧς καὶ αἱ συγκλονίσουσαι τῆς ἀκρίβειας τῆς ζωῆς συναλλαγματοὶ διακυμάνσεις.

Ριζικὰ μέτρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνδεῖκνυνται ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐν ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἦτο ἡ διὰ τῶν προσεχῶς συγκροτηθησομένων Νομαρχιακῶν Συμβουλίων διατιμήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βιωτικοῦ τιμαριθμικοῦ συστήματος ἵνα διὰ ταύτης ἀποφευχθῶσιν αἱ ἐπανειλημμένως σημειωθείσαι προστριβαὶ μετὰ τῆς Ἐργασίας καὶ Κεφαλαίου ὧν ἡ ζημία καθίσταται ἀναποφεύκτως αἰσθητὴ εἰς ἀμφοτέρους. Παραλλήλως πρὸς ταῦτα, ἡ διὰ εἰδικῆς Νομοθεσίας, ὡς ἐν Βουλγαρίᾳ, Σερβίᾳ καὶ Ρουμανίᾳ, διὰ τὰ μὴν ἀναφέρω ἄλλας ἐπικρατείας—ἐνίσχυσιν τῆς Βιομηχανίας ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν Τραπεζικῶν Οἰκῶν δέον νὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν τῆς ἀκολουθητέας παρ' ἡμῶν Δημοσιονομικῆς πολιτικῆς.

Ὅλα ὅμως ταῦτα χορῶν βαθείας μελέτης καὶ μεθοδικῆς Δημοσιονομικῆς πολιτικῆς ἀπηλλαγμένης ἐκ τοῦ μαστίζοντος αὐτὴν κομματικοῦ ληθάργου ἵνα διὰ ταύτης καὶ ἡ κοινωνικὴ ἁρμονία ἐξασφαλισθῇ καὶ ἡ ἐνίσχυσιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν τῆς χώρας δυνάμει ἐνισχυθῇ ἐποφελῶς οὕτως ὥστε νὰ κατασκευάσωμεν μίαν Πατρίδα πραγματικῶς αὐτάρχη δυνάμενη νὰ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τοὺς φίλους τῆς καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς τῆς.

Γεώργιος Β. Παγγῆς

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ διαχείρισις τῆς «Νέας Ἐποχῆς» εὐρίσκειται εἰς τὴν ὅλως δυσχερῆς ἐκείνους τοὺς κ. κ. συνδρομητάς, οἵτινες καθυστεροῦν τὴν πληρωμὴν τῶν συνδρομῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τὸ ἔλλειμμα τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐκ τῶν καθυστερήσεων τούτων φθάνει τὰς 75.000 δραχμῶν. Ποσὸν κολοσσαῖον διὰ τὴν πτωχὴν «Ν. Ἐποχὴν».

Θεορῶς ὅθεν διατυπώσεται ἡ παράκλησις ὅπως οἱ καθυστεροῦντες τοῦ α'. ἔ. τοῦ τ. συνδρομητὰς ἐμδώσωσιν αὐτάς. Τούτῳ ἡμεῖς ἐπιστρέψομεν τὰ ληφθέντα τεύχη. ἢ δὲν ἐπιθυμοῦν τὴν ζημίαν τῆς «Ν. Ἐποχῆς».

[ΕΚ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ]

ΜΕΛΕΤΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

[Ενδιαφέρουσα αναλυτική μελέτη του κ. Δ. Σωτηρίου,
τμηματάρχου ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἑσωτερικῶν.]

ΜΕΡΟΣ Γον

Δημοτικά καὶ Κοινοτικά ἔργα

Ο λαμβάνων γνώσιν τῶν ὡς πρὸς τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας ἀποτελεσμάτων τῆς χρήσεως 1923-24, ἐν ταῖς γενικαῖς των γραμμαῖς, φυσικὸν εἶναι ἐκ πρώτης ὥψεως νὰ μορφώσῃ τὴν γνώμην, ὅτι οἱ μὲν Δήμοι, ὡς πραγματοποιήσαντες ὁπωσδήποτε σημαντικὰ εἰσπράξεις, ἐξέτελεσαν ἢ ἔδει νὰ ἐκτελέσωσι κατὰ τὸ ἀντίστοιχον οἶκον. ἔτος ἀξιολογῶντινα δημοτικά ἔργα, αἱ δὲ Κοινότητες ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ των ἐλάχιστα τοιαῦτα θὰ ἐξέτελεσαν, ἀπ' οὗ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου των εἰσπράξεων των (ἐξ ὧν μάλιστα μέγα μέρος κατέλιπον ἀχρησιμοποίητον), καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι αὐταὶ οὐδόλως θὰ ἐβαρύνοντο δι' ἐξόδων διοικήσεως ἢ ἄλλων ὑποχρεώσεων, δὲν θὰ ἠδύναντο, αἱ πλείους ἐξ αὐτῶν, νὰ συντηρήσωσιν ἕνα κἄν ἡμερομίσθιον ἐργάτην δια βραχυτάτον διάστημα χρόνου.

Ἐν τούτοις ἡ τοιαύτη γνώμη δὲν θὰ ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν πραγματικότητα, διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ὁποίας χρήσιμον εἶνε νὰ ἐκτεθῶσιν ἐν ὀλίγοις θεμελιώδεις τινὲς διαφοραὶ ὑφιστάμεναι κατὰ κανόνα μεταξὺ των δημοτικῶν καὶ των κοινοτικῶν ἔργων.

1ον) Τὰ δημοτικά ἔργα, ὡς τεχνικά τοιαῦτα κατὰ τὸ πλείστον, ἔχουσιν ἀνάγκην μεγάλης δαπάνης, ἐν ᾧ τὰ κοινοτικά ἔργα ἀπλῶς κατὰ μέγα μέρος, καὶ διὰ μικρὰς σχετικῶς δαπάνης δύνανται νὰ ἐκτελῶνται καὶ τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν κατὰ νόμον προσωπικὴν ἐργασίαν των κατοίκων ευκολώτερον ἐπιτρέπουσι.

2ον) Οἱ Δήμοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ των ζωτικότερας σημασίας ἔργων των στηρίζονται σχεδὸν αποκλειστικῶς εἰς τὰς οικονομί-

κὰς δυνάμεις τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ Δήμου (1). Αἱ Κοινότητες χρησιμοποιοῦσι συχνότατα πλὴν ἐκείνων, καὶ δωρεὰς καὶ ἐκουσίας εἰσφοράς φυσικῶν καὶ νομικῶν προσώπων καὶ αὐτοπροαίρετον προσωπικὴν ἐργασίαν των κατοίκων, διότι συνήθως οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος δίδουσιν εἰς ταύτην ἐννοίαν πολὺ εὐρύτεραν ἐκείνης ἣν μορφώνει τις ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ἐπισήμου ὁργανισμοῦ τῆς Κοινότητος ὡς νομικοῦ προσώπου τοῦ δημοσίου δικαίου, ὡς δὲ ἡ ἐκτέλεσις κοινοτικῶν ἔργων κατ' οὐσίαν ἀποφα-

(1) Οἱ Δήμοι ἐμμέσως μόνον ὠφελοῦνται ἐκ τῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ των ἐκτελέσεως ἔργων ὑπὸ τοῦ Κράτους (ἰδίᾳ συντηρήσεως δημοσίων ὁδῶν) διὰ τὰς ἀνάγκας του καὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν δι' αὐτομὴν ἀνάγκην, ἀπολαύσιν ἢ κερδοσκοπίαν. Ἡ ἐκτέλεσις τοιούτων ἔργων οὐδαμῶς συνδέεται πρὸς τὴν ἰδέαν ἐξυπηρέτησεως τοῦ Δήμου, ὡς συμβαίνει εἰς τὰς Κοινότητας, πολλάκις δ' οὗτοι καὶ δυσαναλόγως πρὸς τὴν ὠφελείαν ἐπιβαρύνοντα ἐξ αὐτῶν. Ἐπίσης οἶονεὶ ἀτομιστικὴ εἶναι ἡ δράσις των ἐν τῇ περιφερείᾳ των Δήμων νομικῶν προσώπων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρὸς γενικωτέρους τοπικοὺς σκοποὺς δράσιν των κατ' ἰδίαν δημοτῶν, αὕτη περιορίζεται εἰς ἔργα ἐκκλησιαστικά, ἐξωραϊστικά καὶ προχειρῶν συνήθως ἀγαθοεργίας. Συνιστῶνται καὶ συνοικιακοὶ σύλλογοι διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν των ἀναγκῶν των συνοικιῶν ἢ κατ' ἰδίαν συνοικισμῶν τοῦ Δήμου, περιοριζόμενοι μέχρι τοῦδε, ἐκτός ἐξαιρέσεων, εἰς ὑποδείξεις πρὸς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς καὶ ὁμαδικὴν ἐπ' αὐτῶν ψυχολογικὴν πείσιν διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἐκείνων.

σίζεται συνήθως εἰς οἶονεὶ συνελεύσεις των δημοτῶν, (1) οὗτω καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἡ δαπάνη ἔργου τινὸς κανονίζονται, ἐπ' ὠφελείᾳ μὲν τῆς Κοινότητος, πολλάκις ὅμως ἐξω τοῦ ἐπισήμου ὁργανισμοῦ αὐτῆς. Τοῦτο γίνεται εἴτε δι' ἀνεπάρκειαν τοῦ κοινοτικοῦ ταμείου, εἴτε πρὸς ἀποφυγὴν των διατυπώσεων τοῦ νόμου περὶ τοὺς πόρους καὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων των Κοινοτήτων, εἴτε καὶ λόγω ἐλλείψεως ἐμπιστοσύνης πρὸς τὰ πρόσωπα των ἐπισήμως εκπροσωποῦντων τὴν Κοινότητα, περίπτωσις λίαν συνήθης τὴν σήμερον ἕνεκα τῆς τριβῆς ἣν ὑπέστησαν αἱ ὑφιστάμεναι κοινοτικά ἀρχαὶ κατόπιν τῆς διανυθείσης μακροτάτης κοινοτικῆς περιόδου καὶ των κατὰ ταύτην γενικωτέρων ἀνωμαλιῶν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς τοιοῦτους τρόπους διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοπικῶν ἔργων προσέφυγον οἱ κατ' ἰδίαν συνοικισμοὶ καὶ ὑπὸ τὸ σύστημα, των πρώην Δήμων, ἀλλ' οὐχὶ τόσον συχνῶς καὶ σχεδὸν κατὰ σύστημα, ὡς νῦν συμβαίνει εἰς τὰς Κοινότητας, διότι συνήθως ἀνέμενον τότε ἐπὶ μακρὰ ἔτη τὴν λήψιν σχετικῆς μερίμνης ὑπὸ τοῦ Δήμου, ὃν ἐθεώρουν ὑπόχρεον καὶ ἱκανὸν πρὸς τοῦτο, ἀγνοοῦντες τὰς οικονομικὰς του δυνάμεις ἢ καὶ παραγνωρίζοντες ταύτας ὅταν ἔβλεπον νὰ ἐκτελεῖται ὑπ' αὐτοῦ ἔργον τι ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἢ εἰς τινα γειτονικὸν συνοικισμόν, ἀγνοοῦντες δ' ἐπίσης ἢ παραγνωρίζοντες τὴν ἱκανότητα, δραστηριότητα καὶ τὰς προσθέσεις των διοικούντων τὸν Δήμον. Ὑπὸ τὸ κοινοτικὸν ὅμως σύστημα γνωρίζουσιν οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος ὅτι παρ' αὐτῆς καὶ μόνης, ἥτοι ἐκ των ἰδίων των δυνάμεων, ἔχουσι ν' ἀναμένωσι τὴν ἐκτέλεσιν των ἀναγκαίων καὶ χρησίμων τοπικῶν ἔργων, γνωρίζουσιν ὁπωσδήποτε τὴν ἀντοχὴν τοῦ κοινοτικοῦ των ταμείου, γνωρίζουσιν ἐπίσης καὶ τὰ πρόσωπα των ἐπισήμως εκπροσωποῦντων τὴν Κοινότητα, ὧν ἐκ τοῦ σύγγενος ὑποκινῶσι καὶ παρακολουθοῦσι τὴν δράσιν· οὗτω δ' ἄνευ χρονοτριβῆς καὶ μοιρολατρίας βαίνουν ἐνθέως πρὸς τὸν σκο-

πὸν εἴτε διὰ τοῦ κοινοτικοῦ ταμείου, ἂν τοῦτο εὐπορῇ, εἴτε διὰ προσθέτων ἐνισχύσεων αὐτοῦ, εἴτε καὶ ἐκτὸς τοῦ κοινοτικοῦ ταμείου ἂν εὐρίσκωσι τοῦτο δι' οἰονδήποτε λόγον δυσπρόσιτον, εἴτε διὰ τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου, εἴτε δι' εἰδικῆς ἀντιπροσωπείας. Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ὑπὸ τὸ κοινοτικὸν σύστημα αἱ πρὸς τὰς κοινότητας παντὸς εἶδους δωρεαὶ καὶ κληροδοτήματα δύνανται νὰ εἶναι συνηθέστεραι, διότι οἱ δωρηταὶ καὶ διαθέται γνωρίζουσιν ὅτι μόνον παρὰ των μελῶν τῆς, ἐπὶ δὲ μᾶλλον παρὰ των εὐπορωτέρων μελῶν τῆς, ἡ Κοινότης δύναται ν' ἀναμένη τὴν πλήρωσιν των ἀναγκῶν τῆς.

3ον) Ἀπὸ καθαρῆς πλουτολογικῆς ἀποψέως τὰ κοινοτικά ἔργα εἶναι συνήθως ἀσυνγκρίτῳ τῷ λόγω ἀνωτέρας ἀξίας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς παραγωγῆς τῆς χώρας ἀπὸ πλείστα δημοτικά τοιαῦτα καὶ ἂν ἐπὶ ἡ δι' ἐκείνα χρηματικὴ δαπάνη εἶνε ἐλάχιστη. Τοῦτο συμβαίνει διότι τὰ μὲν δημοτικά ἔργα προσορίζονται κυρίως εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν των ἀναγκῶν των κατοίκων πόλεως τινος ὡς ὁτόμων ἀπλῶς καὶ διὰ ἀτόμων προηγμένου πολιτισμοῦ, ἐν ᾧ τὰ κοινοτικά ἔργα προσορίζονται ἰδίᾳ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν των κατοίκων ὑπὸ τὴν ιδιότητα αὐτῶν ὡς παραγωγέων. Διὰ τοῦτο δὲν χωρεῖ, καθ' ἡμᾶς, οὐδεμία σύγκρισις μεταξὺ τῆς προκεμένης ἀτόμους ἀξίας ἐνὸς φρέατος, ἀνορισμένου εἰς τὴν ἔχουσαν ἀνάγκην ὕδατος ἀγροτικῆν περιοχὴν μίᾳς Κοινότητος, καὶ τῆς ἀσφαλτοστρώσεως μίᾳς δημοτικῆς ὁδοῦ ἐκ των μὴ ἐξυπηρετουσῶν εἰμὴ τοὺς παροδίους των.

Σωρεῖα παραδειγμάτων ἐπὶ τοῦ θεματος τούτου θὰ ἠδύναντο νὰ ληφθῶσιν οὐ μόνον ἐκ τῆς δημοτικῆς οδοποιίας καὶ ἐκ των καθαρῶς ἐξωραϊστικῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ δημοτικοῦ φωτισμοῦ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς δράσεως.

Δ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ
(Ἀκολουθεῖ)

(1) Συνήθως οἱ κάτοικοι των κοινοτήτων, συνερχόμενοι κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ ἑορτὰς ἐξέρχονται τοῦ ναοῦ, εἰς τὴν κοινὴν πλατείαν ἢ εἰς κεντρικὰ τινα καταστήματα, συζητῶντες καὶ ἀποφασίζοντες περὶ των γενικῶν ὑποθέσεων τῆς Κοινότητος, τῆς τελέσεως των ἀποφάσεων των ἀνατιθεμένης εἴτε εἰς τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον εἴτε εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΠΑΡΟΡΑΜ.—Εἰς τὸν συγκριτικὸν πίνακα των ἐσόδων κλπ. των δήμων Ἀθηναίων, Βασιλελλῶν καὶ Ἀμφιπόλεως, τὸν δημοσιευθέντα εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος, διὰ τὸν δήμον Ἀθηναίων γράφε δαρχμάς καὶ οὐχὶ φράγκα. Εἰ δὲ τὸν πίνακα των δαγείων των Δήμων, ὑποσ. ἀντὶ 16.000.000 γράφε 16.000.

Ἡ διαβεβαίωσις αὕτη, προσχομένη ἀπὸ πρώην ἐνθουσιώδη—τὸ ὁμολογῶ—βενιζελιζόν, οἷος ὑπῆρξεν ὁ ὑπογράφων τὰς γραμμὰς ταύτας, ὡς ἀποτελέσει τὴν καλύτεραν ἐνθάρρυνσιν καὶ ἀποδείξιν τῆς μεγάλης ἐπιδράσεως, ἣν ἀσκεῖ ἡ ἀνιδεοτελής ὅσον καὶ εὐγενὴς ἰδεολογία τῆς «Ν. Ἐποχῆς» καὶ τὸν καλύτερον τίτλον τιμῆς, δι' αὐτὴν καὶ τὸν ἀξιοτίμον Διευθυντὴν τῆς.

Ἀλλ' ἀκόμη θὰ ἤθελα ὅπως ἡ ἀνωτέρω ὁμολογία μου χρησιμεύσῃ ὡς μέτρον κρίσεως καὶ ἀφορμῇ, ἵνα οἱ ἀξιοτίμοι καὶ σεβαστοὶ ἦγεται τῆς ἀντιβενιζελιζῆς παρατάξεως, ἀδιακρίτως ἀποχωρήσων, ἐννοήσων ὁποῖας ἱερὰς ὑποχρεώσεις ἔχουν ἀναλάβει καὶ πρὸ πάντων πόσον ὀδυνηρὸς ἀπηχοῦν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ λαοῦ αἱ ἀπὸ τῶν Δημοτικῶν ἐκλογῶν εἰς τὰς τάξεις τῶν συμμάχων πολιτευομένων παρατηρηθεῖσαι θορυβώδεις διχογνωμίαι καὶ προσωπικαὶ ἀντεγκλήσεις. Ἀρκεῖ ἡ ἀπογοήτευσίς, ἣν ὁ ὁμόφρων λαὸς ἠσθάνθη ἐκ τῆς ἀποτυχίας τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ Δημοτικῶν ἐκλογῶν. Θὰ ἦτο ἀντιπολιτικὸν καὶ—θὰ ἔλεγον—ἀληθὲς ἔγκλημα κατὰ τῆς ἱερότητος τῆς ιδέας, ἥτις ἦν ὡσεὶ τὴν ὑγιεστεραν μερίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἀντιβενιζελιστοκρατικῆς παρατάξεως, ἃν οἱ ὁμόφρονες πολιτικοὶ ποτίσουν καὶ μὲ νέαν πικρίαν τὸν λαόν, ὅστις περιμένει μετ' ἐγκατεργασίας, ἀλλὰ καὶ πλήρης πεποιθήσεως καὶ ἐλπίδων τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡνωμένος θὰ δώσῃ τὴν μάχην, ἣ ὅποια θὰ σημάγῃ τὸ τέμας τῆς πολιτικῆς του δουλείας καὶ τὴν ἀνατολὴν μιᾶς Νέας Ἐποχῆς, ἥτις θὰ τῷ ἐγγυηθῇ τὴν ὀριστικὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐλευθεριῶν του καὶ τὴν ἐπικράτησιν σεμνοτέρων πολιτικῶν ἡθῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ καὶ ἀπ' οὗ τοῦ συστήματος ὑπὸ τὸ ὁποῖον θὰ διεξαχθοῦν αἱ προσεχεῖς Βουλευτικαὶ Ἐκλογαὶ παραμένει ἀκαθόριστον καὶ ἐξαρτώμενον—ἀν ἐννοεῖται, αἱ πρὸς τὸν Τύπον σχετικαὶ δηλώσεις τοῦ κ. Παγκάλου εἰνε ἀληθεῖς—ἀπὸ τὰς διαθέσεις τοῦ Λαοῦ, ἐκδηλουμένης ἔστω καὶ διὰ συλλατηρίων, θὰ εἶχα νὰ ὑποδείξω δι' ὧν μὲν πρὸς τοὺς σεβαστοὺς ἀρχηγούς τῆς τέως Ἐξοκονοβουλευτικῆς παρατάξεως, ὅτι θὰ ἐπρεπε ἵνα ἀπὸ τοῦδε, εἰ δυνατόν, ἤρχιζεν ἡ προσπάθεια διὰ τὰς σχετικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Λαοῦ, κεκτημένη διὰ τὰς σχετικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Λαοῦ, ἀκηρυγμένου σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἐναντίον τῆς Ἀναλογικῆς καὶ ὑπὲρ τοῦ Πλεισιψηφιακοῦ καὶ διὰ μὲ εὐρείαν Νομαρχιακὴν περιφέρειαν.

Ἐπὶ τούτοις εὐρεσηθεῖτε, ἀξιοτίμοι κ. Διευθυντὰ νὰ δεχθῆτε τὴν ἐκφράσιν τῶν φιλικωτάτων μου αἰσθημάτων καὶ ἐξαιρέτου ὑπολήψεως.

Μεθ' ἧς διατελῶ πρὸς Ὑμᾶς προσωπικῶς καὶ τὴν «Ν. Ἐποχὴν».

Καστάνιτσα (Κυνουρίας) 5 Νεβρίου 1925.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΡΟΥΝΗΣ
διετηγόρος

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Χαραλ. Ἡλιόπουλον, ἐνταῦθα. Ὁ ἀντιβενιζελισμὸς ἐγνώρισεν δοκιμασίας ἀπείρως σοβαρωτέρας καὶ ἐν τούτοις ἐθρῖμβενε τὴν 1ην Νοεμβρίου διὰ τῆς ἐνώσεως. Θὰ μᾶς ἐπιτρέψετε νὰ μὴ σᾶς παρακολουθήσωμεν εἰς τὴν γνώμην σας ὅτι εἶνε προτιμότερον νὰ χάσωμεν τὸν ἀγῶνα ἀνευ τῆς συνεργασίας τοῦ κ. Μεταξᾶ παρὰ νὰ τὸν κερδίσωμεν μετὰ τοῦ κ. Μεταξᾶ. Ὁφείλομεν πάντες ν' ἀποβλέπωμεν εἰς τὴν ἀντιπάσης θυσίας ἐξασφάλισιν τῆς Νίκης. Τοῦτο εἶνε τὸ καθήκον μας, καθήκον παντὸς πράγματι ἰδεολόγου.—Νικόλαον Παπαευθυμίου Πειραιᾶ. Δὲν μνησικακοῦμεν ποσὺς διὰ τὴν ἐπὶ κρίσιν σας. Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» ἐδημοσίευσεν τὸ πρόγραμμα τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀγγέλου Κανελλοπούλου, ὅπως θὰ ἐδημοσίευσεν καὶ τοῦ κ. Σπ. Μερκούρη, ἃν τῇ ἐστέλλετο πρὸς δημοσίευσιν. Καὶ σεις ἀκόμη, ἃν ἀποφασίσετε νὰ πολιτευθῆτε καὶ μᾶς ἀποστείλῃτε πρὸς δημοσίευσιν τὸ πρόγραμμά σας περιλαμβάνον ἀρχὰς ἡθικὰς σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ πιστεύσῃτε ὅτι αἱ σελίδες τῆς «Ν. Ἐποχῆς» δὲν θὰ ἀρνηθοῦν τὴν φιλοξενίαν των.—Μιχαὴλ Ανάκην Πειραιᾶ. Ὅσον δικαιολογημένη καὶ ἃν εἶνε ἡ ἀπογοήτευσίς σας, δὲν νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ θεωρήσῃτε ὡς ὀρθὴν τὴν διατυπωμένην γνώμην σας ὅτι «μυριάκις προτιμότερον νὰ κυτᾶς τοῦ λοιποῦ ὁ ἀντιβενιζελισμὸς τὴν δουλείαν του καὶ τὸ σπῆτι του». Θὰ σᾶς ὑπενθυμίσωμεν μερικὸς ὥραιοις λόγους τοῦ ἀειμνήτου Ἱωάννου Δραγοῦμη τοὺς ὁποίους εἶχε γράψῃ ἐν ἐπιστολῇ ἥτις ἀποτελεῖ ἱερὸν κειμήλιον διὰ τὸν διευθυντὴν τῆς «Ν. Ἐποχῆς». Ἰδοὺ οἱ λόγοι οὗτοι:

—«Ἐνὰ μόνο θέλω νὰ πῶ γι' αὐτοὺς, ὅτι καμιά προστυχία ἄλλων καὶ καμιά ἀναποδιά ποῦ συναντοῦμε στὸ δρόμῳ μας εἴτε ἀπὸ φίλους, εἴτε ἀπὸ ἐχθρούς, εἴτε ἀπὸ ξένους, εἴτε ἀπὸ δικούς μας, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μᾶς κάνουν νὰ μουντζώσωμε Πατρίδα καὶ Ἰδεολογίας πολιτικῆς, γιὰ τὴν οἰκογένειάν μας καὶ τὰ μικροσυμφέροντά μας. Νὰ ξέρῃς ὅτι πάντα καλύπτεται κατὰ τὴν οἰκογένειάν σου καὶ τὰ συμφέροντά σου, ἀμα κάνει ἐκεῖνο ποῦ πρέπει γιὰ τὴν Πατρίδα σου καὶ τὴν Ἰδεολογία σου. Γίνεται ὁδηγὸς καὶ φωτίζει καὶ ἐμπνέει ὅλους τοὺς τριγυρινούς σου καὶ ὑποτάζει τὰ συμφέροντά σου σ' ἕνα γενικώτερον συμφέρον καὶ βρῖσκει τὴν χαρὰν σου εἰς τὴν ἀποστολὴν σου αὐτὴν, καὶ ἡ χαρὰ σου εἶνε τὸ ἄνωτερόν σου συμφέρον.—Ι. Δραγοῦμης»

Σκόπελος 26 Ἀυγούστου 1919

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΑΣ
ΟΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΟΙ ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΜΕΤΡΗΤΑ ΣΑΣ
ΟΙ ΟΙΚΟΤΕΝΙΑΡΧΑΙ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΙ Κ. Α. Π. ΤΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΑΣ
ΔΙΑ ΝΑ ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ
ΕΙΣ ΤΟ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΔΡΧ. 200.000.000

ΔΕΙΑ ΕΚΑΣΤΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΔΡΧ. 250

ΜΟΝΟΝ ΟΥΤΩ ΘΑ ΑΠΟΚΤΗΣΩΜΕΝ ΔΡΟΜΟΥΣ, ΝΕΡΑ, ΦΩΤΙΣΜΟΝ, ΠΛΑΤΕΙΑΣ, ΛΙΜΕΝΑΣ
ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΗ ΑΡΘΜΟΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΑΠΟ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ-15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

«Μηδεὶς ἀγνοῶν Λογιστικὴν εἰδὶτω εἰς
τὴν ἰδιωτικὴν καὶ δημοσίαν οἰκονομίαν».

22ον ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1925—1926

ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΩΗΝ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΕΝ ΤΗ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΕΜΠΟΡ. ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΤΟΥ «ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ».

ΤΕΤΡΑΤΕΙΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ συνδυάζουσα προφορικὴν διδασκαλίαν καὶ ἀτομικὴν ἐργασίαν τοῦ ὁποῦδαοῦ κατὰ νεώτερον παιδαγωγικὸν σύστημα, χορηγοῦσα πτυχία 1) Ἐτοιχειώδους Λογιστικῆς καὶ 2) Ἀνωτέρας Λογιστικῆς καὶ πρὸς τοὺς παραδεκνάζοντα ὑποψηφίους διὰ τὰς προκηρυχθούσας ἐξετάσεις τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Λογιστικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος, διαγωνιζομένους Τραπεζῶν, ἐξετάσεις τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Ἐμπορικῶν Σπουδῶν κλπ. δι' Ἐιδικῶν Φροντιστηρίων. **ΤΜΗΜΑΤΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ. ΝΥΚΤΕΡΙΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ** διὰ τοῦ Ἐμποροῦπαλλήλου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ κατ' οἶκον διὰ **ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΩΣ** διὰ τοὺς διαμένοντας ἐν Ἐπαρχίαις.

ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου

ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΑΙ καὶ ΜΑΘΗΤΡΙΑΙ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ἀπὸ 16ης **ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ**

Πρόγραμμα πέμπτης τοῦ αἰτούντος: **ΝΟΤΑΡΑ 68**—ἐν Πειραιεὶ Ἐξακολουθεῖ ἡ ἐργασία διδασκαλίας εἰς τὴν Β' Σειρᾷ Μαθημάτων Λογιστικῆς ἀπὸ 125. Ἡ ἐργασία διδασκαλίας εἰς τὴν Β' Σειρᾷ Μαθημάτων Λογιστικῆς ἀπὸ 125. Ἡ ἐργασία διδασκαλίας εἰς τὴν Β' Σειρᾷ Μαθημάτων Λογιστικῆς ἀπὸ 125. Ἡ ἐργασία διδασκαλίας εἰς τὴν Β' Σειρᾷ Μαθημάτων Λογιστικῆς ἀπὸ 125.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΡΤΑΠΟΘΗΚΗΝ

ΤΗΣ Α. Ε. Β. Ε.

Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

3 - ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ - 3

ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ

*ὅλα τὰ εἶδη τοῦ χαρτοῦ
εἰς ὅλας τὰς διαστάσεις,
εἰς ὅλα τὰ πάχη,
εἰς ὅλα τὰ χρώματα,
εἰς ὅλας τὰς ποιότητας καὶ
εἰς τὰς καλλιτέρας τιμὰς.*

ΧΑΡΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ, ΓΡΑΦΗΣ, ΠΑΡΣΕΜΙΝΕ
ΙΛΛΟΥΣΤΡΑΣΙΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ, ΕΞΟ-
ΦΥΛΛΩΝ, ΜΠΡΙΣΤΟΛ, ΒΕΛΟΥΤΕ, ΠΕΡΙΤΥΛΙΞΕΩΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΑΜΕΙΟΥΣ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ